

Eläkeläisten talous ja vireys -kyselytutkimuksen tulokset

Julkaisuvapaa 4.2.2022 klo 9

ILMARINEN

Ilmarinen kysyi eläkeläisten taloudellisesta tilanteesta sekä vireestä ja **yli 1 200 vastasi**

Mikä tutkimus ja ketkä siihen vastasivat?

- Ilmarinen toteutti iAreena seminaariin kyselytutkimuksen eläkeläisille jo 11. kerran.
 - Kyselyssä selvitimme eläkeläisten taloudellista tilannetta, työntekoa eläkkeellä ja hyvinvointia.
 - Kysyimme kolmelta yhtä suurelta vanhuuseläkkeelle jääneeltä ryhmältä: 2-3 kuukautta eläkkeellä olleet, yli vuoden eläkkeellä olleet ja yli 5 vuotta eläkkeellä olleet.
 - Kyselyyn vastasi 28.12.2021-12.1.2022 välisenä aikana 1210 Ilmarisen eläkkeensaajaa ja vastausprosentti oli 42 %.
- Painotimme tuloksia, jotta ne vastaavat paremmin keskivertoeläkeläistä
 - Kyselyyn vastanneet saivat eläkettä keskimäärin yli 2 300 euroa, kun Suomessa asuvien vanhuuseläkkeelle siirtyneiden omaeläke oli noin 1 900 euroa vuonna 2020.
 - Eläkkeen määrä on tärkeä työntekoon ja koettuun taloudelliseen tilaan vaikuttava tekijä, joten painotimme tuloksia eläkkeen määrän mukaan, jotta tulokset kuvaisivat keskivertoeläkeläistä.
 - Painotuksen jälkeen tulokset kuvaavat hyvin suomalaisia yksityisen sektorin eläkkeen saajia.

Yhteenveto tuloksista

Kyselytutkimukseen
vastasi yli 1 200

Ilmarinen lähetti kyselyn kolmelle yhtä suurelle ryhmälle: 2-3 kuukautta, yli vuoden ja yli 5 vuotta vanhuuseläkkeellä olleet. Kyselyn sai yhteensä 2 864 henkilöä ja siihen vastasi 1 210. Vastausprosentti oli 42 %. Vastanneet saivat hieman parempaa eläkettä, joten tuloksia painotettiin eläkkeen määrän mukaan. Näin tulokset kuvaavat yksityisen sektorin eläkkeensaajia.

Suurin osa eläkeläisistä
kokee terveytensä ja
hyvinvointinsa hyväksi

Eläkeläisistä 70 % kokee terveytensä ja hyvinvointinsa hyväksi tai erittäin hyväksi. Osuus on laskenut vuodesta 2018. Eläkeläisten kommenttien perusteella koronaepidemian aika on vaikuttanut laskuun. Vuonna 2018 kyselyn kohdejoukko oli myös suppeampi. Eläkeläisten hyvästä voinnista kertoo myös se, että 62 % tuntisi jaksavansa työelämässä hyvin. Osuus on noussut Ilmarisen eri vuosina tekemissä tutkimuksissa: vuonna 2014 vastaava luku oli 57 %.

Eläkkeestä jää käteen
482 euroa pakollisten
menojen jälkeen

Eläkeläiset arvioivat toimeentulonsa keskimäärin kohtalaiseksi. Eläkeläisten vastauksissa on kuitenkin paljon hajontaa. Joka toinen kokee, että eläke ei ole riittävä. Keskimääräisestä noin 1 860 euron eläkkeestä jää vastanneille käteen pakollisten menojen jälkeen 482 euroa oman arvionsa mukaan. Summa ei ole merkittävästi muuttunut viime vuosina. Joka yhdeksäs arvioi, että pakollisten menojen jälkeen eläkkeestä ei jää lainkaan ylimääräistä.

Kaksi kolmesta haluaa
työskennellä eläkkeellä,
moni uudella työn-
antajalla tai tehtävässä

Lähes kaksi kolmesta haluaisi työskennellä eläkkeellä. Osuus on noussut tasaisesti Ilmarisen tutkimuksissa vuodesta 2014. Useimmat haluaisivat työskennellä osa-aikaisesti noin pari päivää viikossa. Vain hieman yli joka kolmas eläkeläinen on työskennellyt eläkkeellä, joten monelle ei ole sopivaa työtä tarjolla. Moni eläkeläinen kommentoikin, että mahdollisuuksia osa-aikatyöhön tai työn muokkaamista tulisi lisätä.

Joka neljäs haluaisi työskennellä uudella työnantajalla ja lähes joka kolmas haluaisi työskennellä uudessa tehtävässä. Moni toivoisi siis tehtäviinsä muutosta ja siihen tulisi löytää ratkaisuja.

Kyselyn keskeiset tulokset

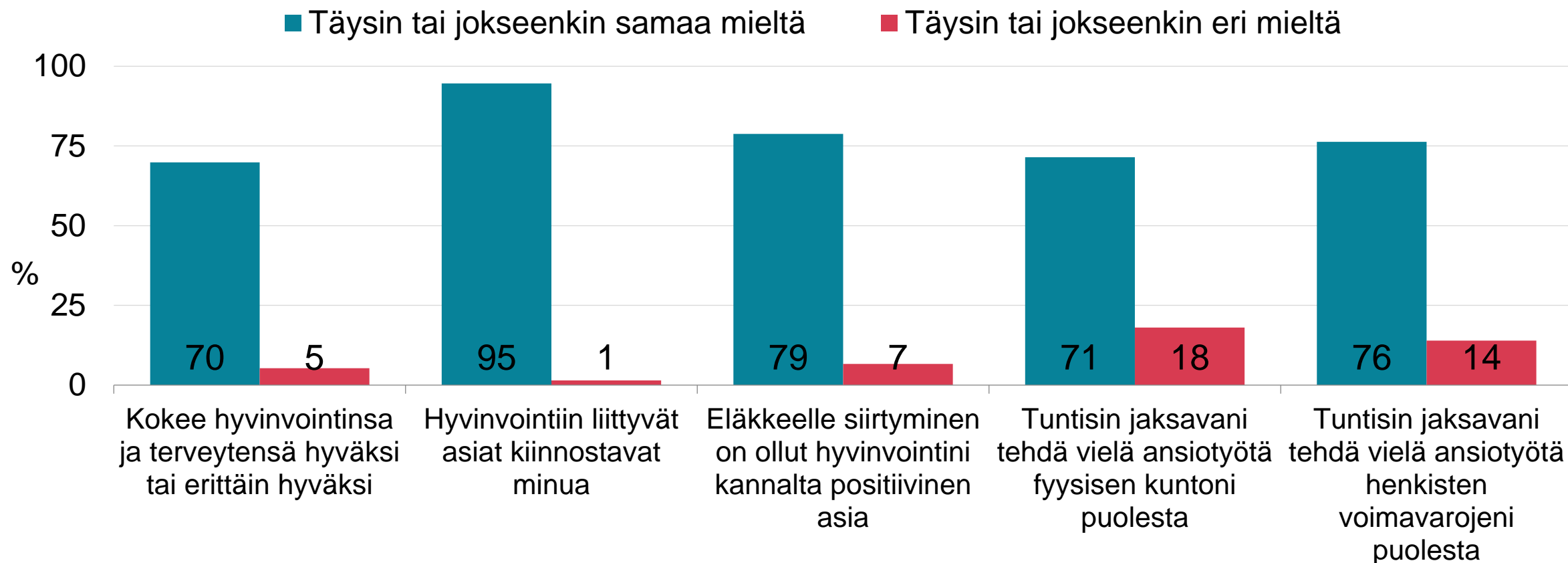
1. Eläkeläisten viire
2. Eläkeläisten talous
3. Työnteko eläkkeellä

ILMARINEN

Eläkeläisten vire

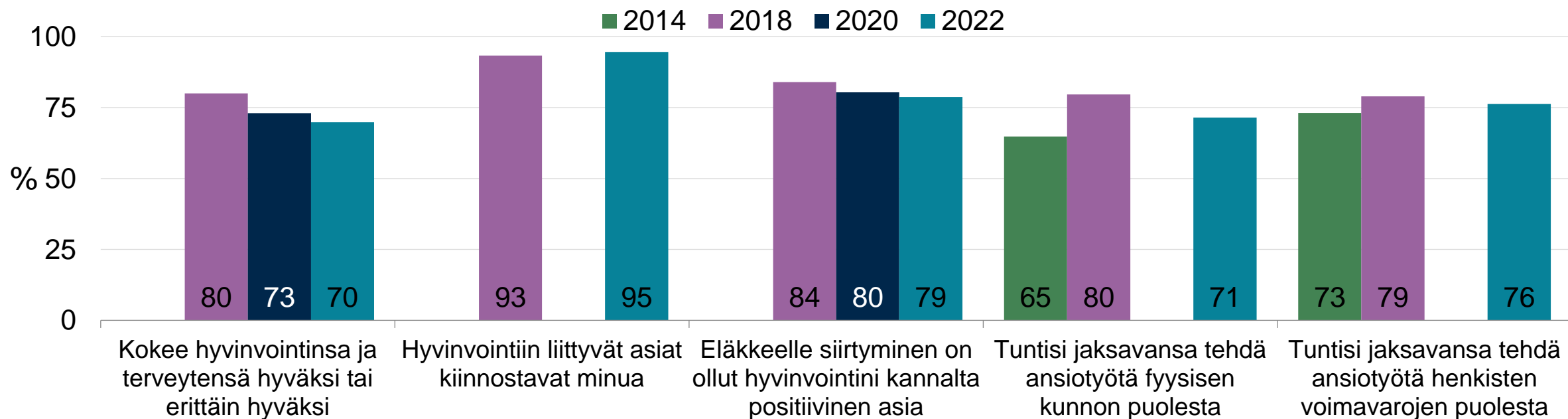
ILMARINEN

70 % kokee hyvinvointinsa ja terveytensä hyväksi tai erittäin hyväksi ja hyvinvointi kiinnostaa lähes kaikkia

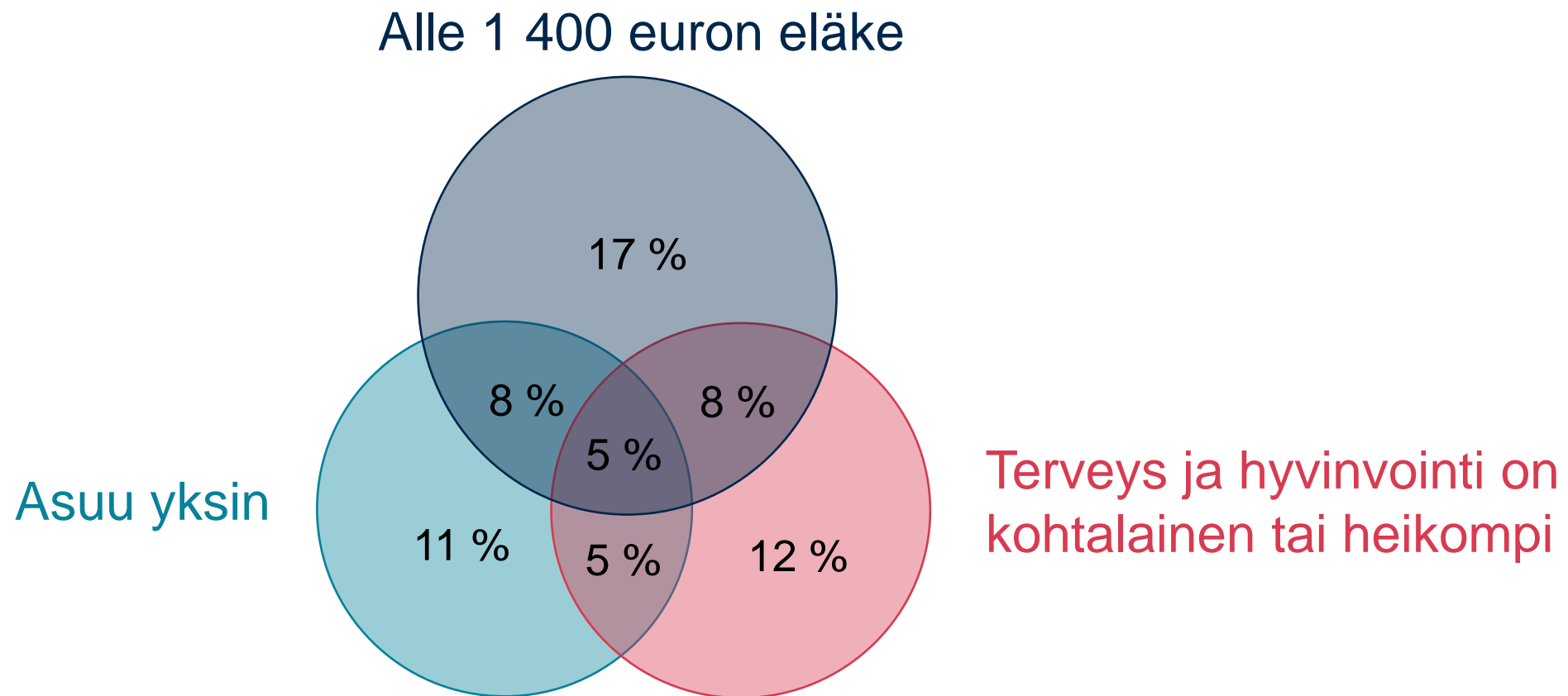

Terveytensä hyväksi tai erittäin hyväksi kokevien osuus on laskenut hieman vuodesta 2020

Täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien prosenttiosuuksien kehitys

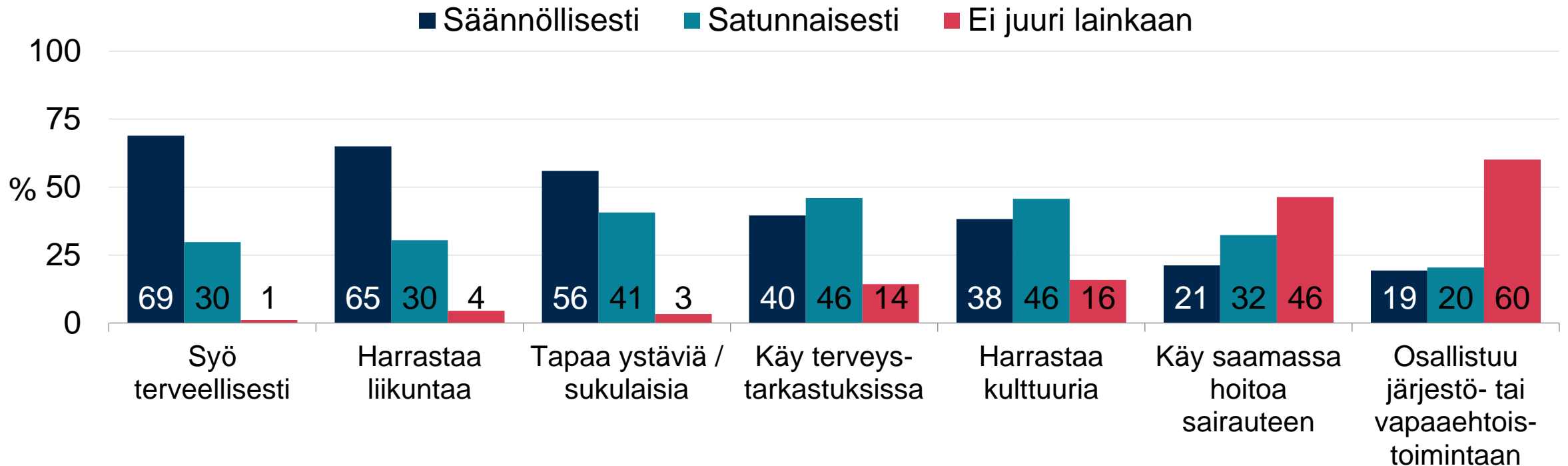

Moni yksin asuva eläkeläinen saa alle 1 400 euroa eläkettä ja kokee terveytensä kohtalaiseksi tai heikommaksi

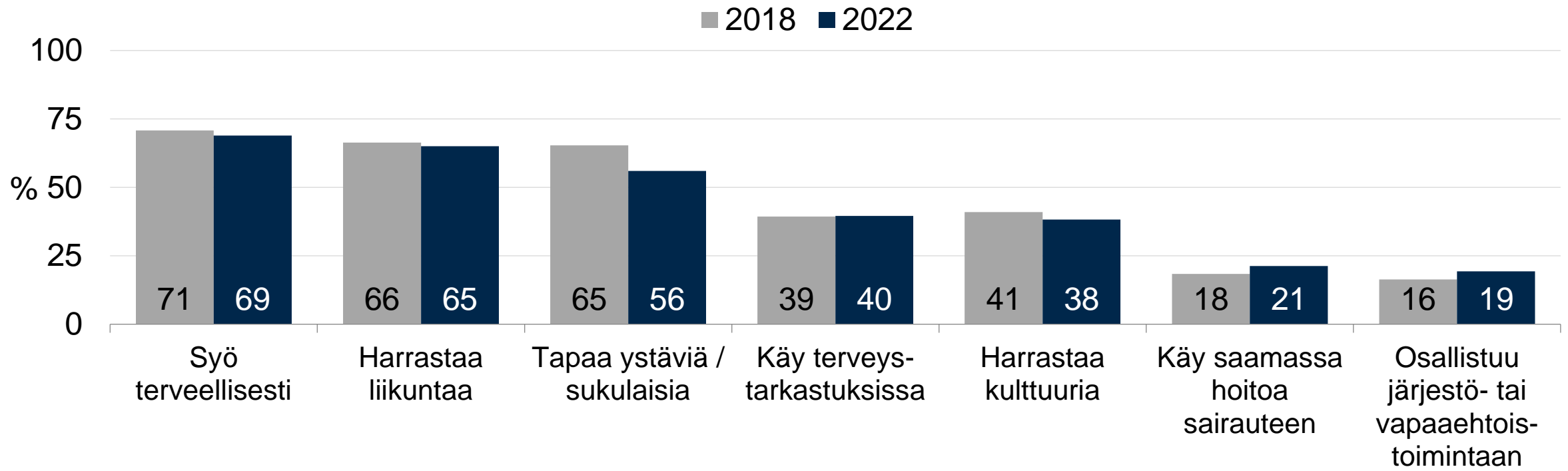
Suurin osa syö terveellisesti ja harrastaa liikuntaa, säännöllisesti terveystarkastuksissa käy 40 %

Miten eri tavoin pitää huolta hyvinvoinnista?

Ystävien / sukulaisten säännöllinen tapaaminen on vähentynyt vuodesta 2018

Miten eri tavoin pitää säännöllisesti huolta hyvinvoinnista?

Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys (N = 1 210), Ilmarinen 2022. Eläkeläisten vointi ja vire (N = 776), Ilmarinen 2018.

Joka neljännellä eläkeläis- taloudella on lemmikkieläin

- Noin joka neljännellä (26 %) on taloudessaan lemmikkieläin tai lemmikkieläimiä
- Vastoin ennako-odotuksia lemmikkieläintalouksissa terveyteen tai hyvinvointiin liittyvät tulokset eivät merkittävästi poikkea muista eläkeläistalouksista
- Lemmikeistä tulee jatkuvia ja yllättäviä menoja, joten niihin on hyvä varautua taloudellisesti
- Lemmikkieläintalouksissa taloudellinen varautuminen on hieman keskimääräistä heikompaa

Eläkeläisten palaute hyvinvoinnin ja vireyden edistämiseksi

Saavutettavat ja ennaltaehkäisevät terveyspalvelut

”Eläkeläisille pitäisi antaa mahdollisuus ilmaisiin terveystarkastuksiin ja mittauksiin esim. 2-3 vuoden välein! Ennaltaehkäisevä terveystarkastus vähentäisi myöhempiä sairauksia tai lyhentäisi hoitoaikoja!”, ”Terveystarkastuksen pitäisi ottaa eläkeläiset palvelujensa piiriin esim. kutsumalla haastatteluun. Kun tippuu työterveydenhuollon piiristä, on vaikeaa löytää palveluja.”

”Ennakoivaan terveydenhuoltoon tulisi panostaa selvästi enemmän ja omalääkärijärjestelmä tulisi olla toimiva ja pitkäjänteinen (vrt. mm. Englanti)”

Matalan kynnyksen aktiviteetit helposti saataville

”Erilaiset asumiseen, syömiseen ja säännölliseen liikuntaan liittyvät yhteisölliset toiminnot. Niihin olisi hyvä päästä kiinni ajoissa, joten kovin vahvaa ’vanhuseimaa’ tekemisessä ei saisi olla”, ”Tunnustamalla avoimemmin ja julkisesti ihmisten kolmas ikä, joka useimmille on aivan mahtavaa aikaa. Ei pidä jatkuvasti vatvoa ongelmia ja huolia. Pitää järjestää erilaisia huikeita aktiviteetteja - ei mitään vanhustentalon askartelutouhuja! Matkoja maailman upeimpiin paikkoihin sekä kaukana että lähellä omassa maassa.”

Pienimuotoinen työssäkäynti

”Ehkä juuri työelämässä pysyminen on mielestäni parasta hyvinvoinnin ja vireyden säilymisen kannalta.”, ”Eläkeläisiä pitäisi käyttää tehokkaasti työvoimareservinä”

”Eläkeläisten käyttö työreservinä pitäisi olla järjestäytyneempää ja laajemmin tiedostettua. Tärkeää olisi myös eläkeläisille tiedottaminen mahdollisuuksista toimia työelämässä.”

Eläkeläisiä arvostava asenne

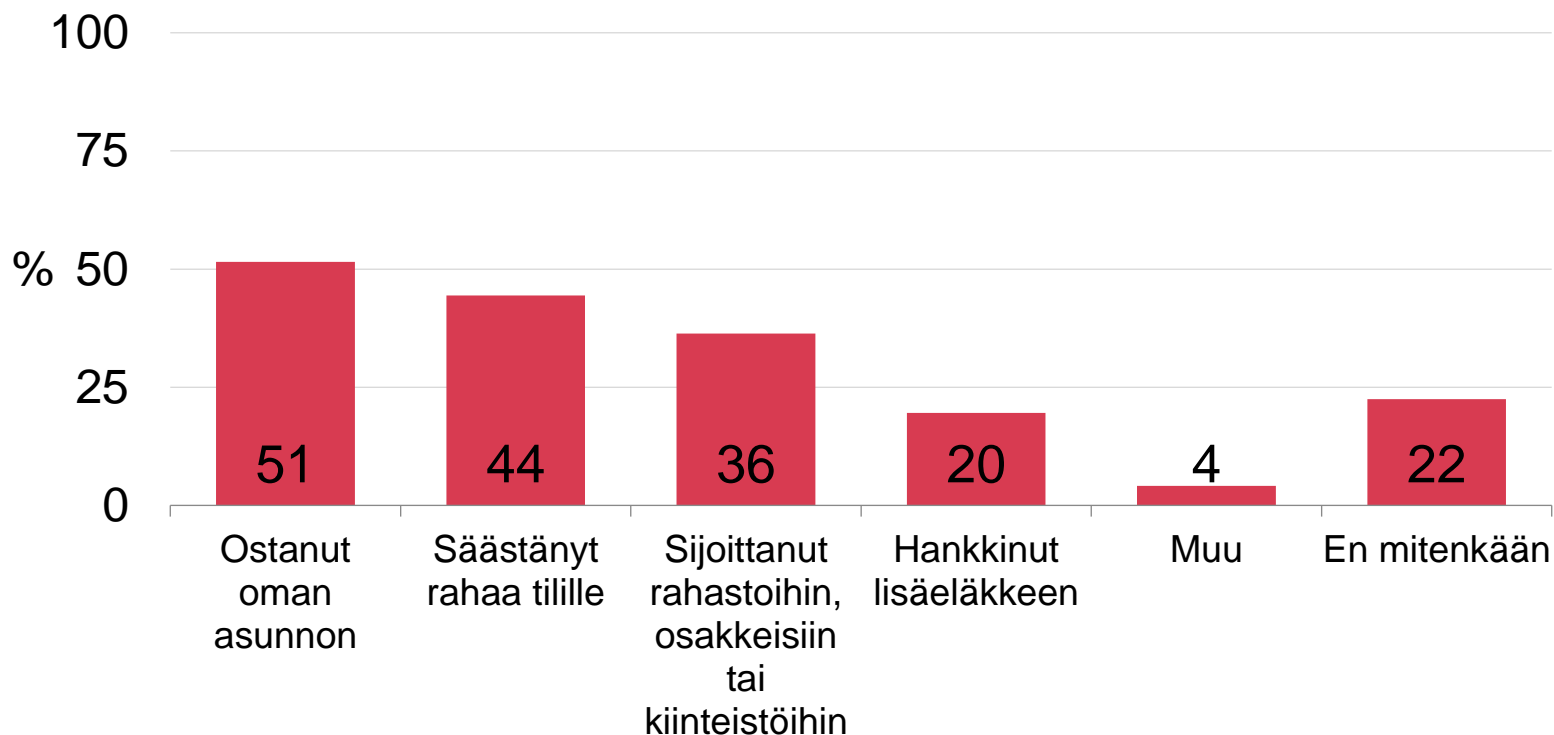
”Eläkeläisenä olemiseen pitää valmistautua jo työelämässä; teenkö työtä, käytätkö aikani vapaaehtoisena, olenko omaishoitaja, lastenhoitaja, ja yhteiskunnan pitää olla eläkeläismyönteinen asenteissaan, ei syyllistävä.”, ”3. iässä on todella paljon positiivisuutta ja potentiaalia, jota pitäisi tuoda esiin mediassa ja julkisessa keskustelussa & päätöksenteossa.”

Eläkeläisten talous

ILMARINEN

Suurin osa on taloudellisesti varautunut eläkepäiviin myös itse

Millä muilla tavoin olet taloudellisesti varautunut eläkepäiviisi?

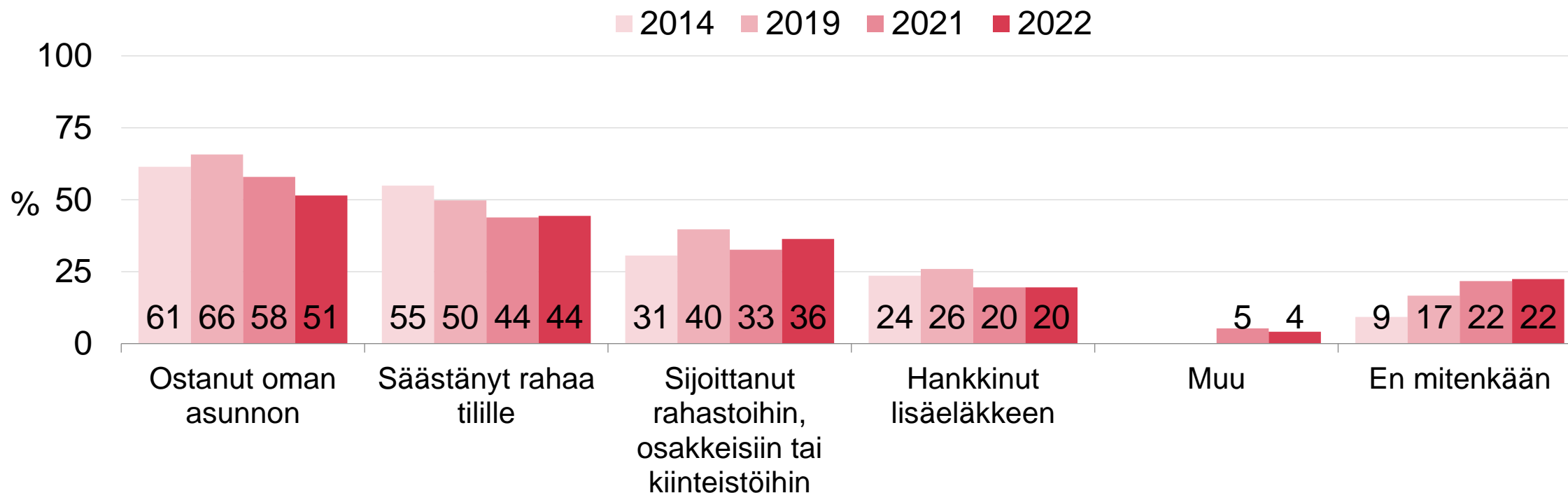

Ryhmien välillä oli eroja siinä, miten hyvin on itse varautunut eläkepäiviin.

Muita heikommin ovat varautuneet työttömänä eläkkeelle jääneet, alle 1 400 euron eläkettä saavat ja yksinasuvat.

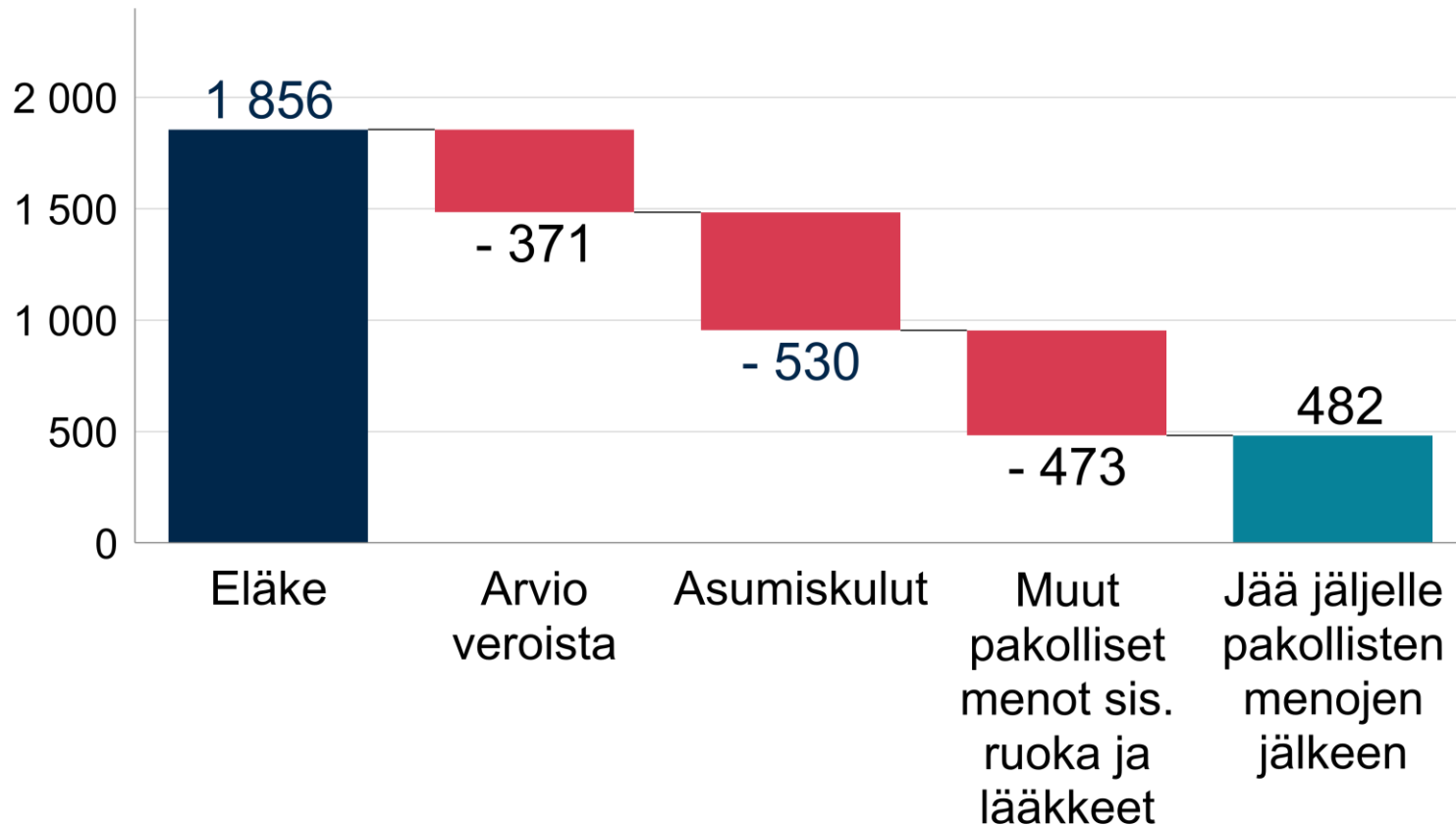
Vuoden takaisesta tilanteesta aivan yhtä monella ei ollut omaa asuntoa, mutta toisaalta yhä useampi oli sijoittanut

Millä muilla tavoin olet taloudellisesti varautunut eläkepäiviisi?

Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys (N = 1 210), Ilmarinen 2022. Työnteko ja toimeentulo eläkkeellä (N = 1 004), Ilmarinen 2021. Mihin rahani riittävät (N = 647), Ilmarinen 2019. Mihin rahani riittävät (N = 551), Ilmarinen 2014.

Eläkkeestä jää pakollisten menojen jälkeen alle 500 euroa kuukaudessa

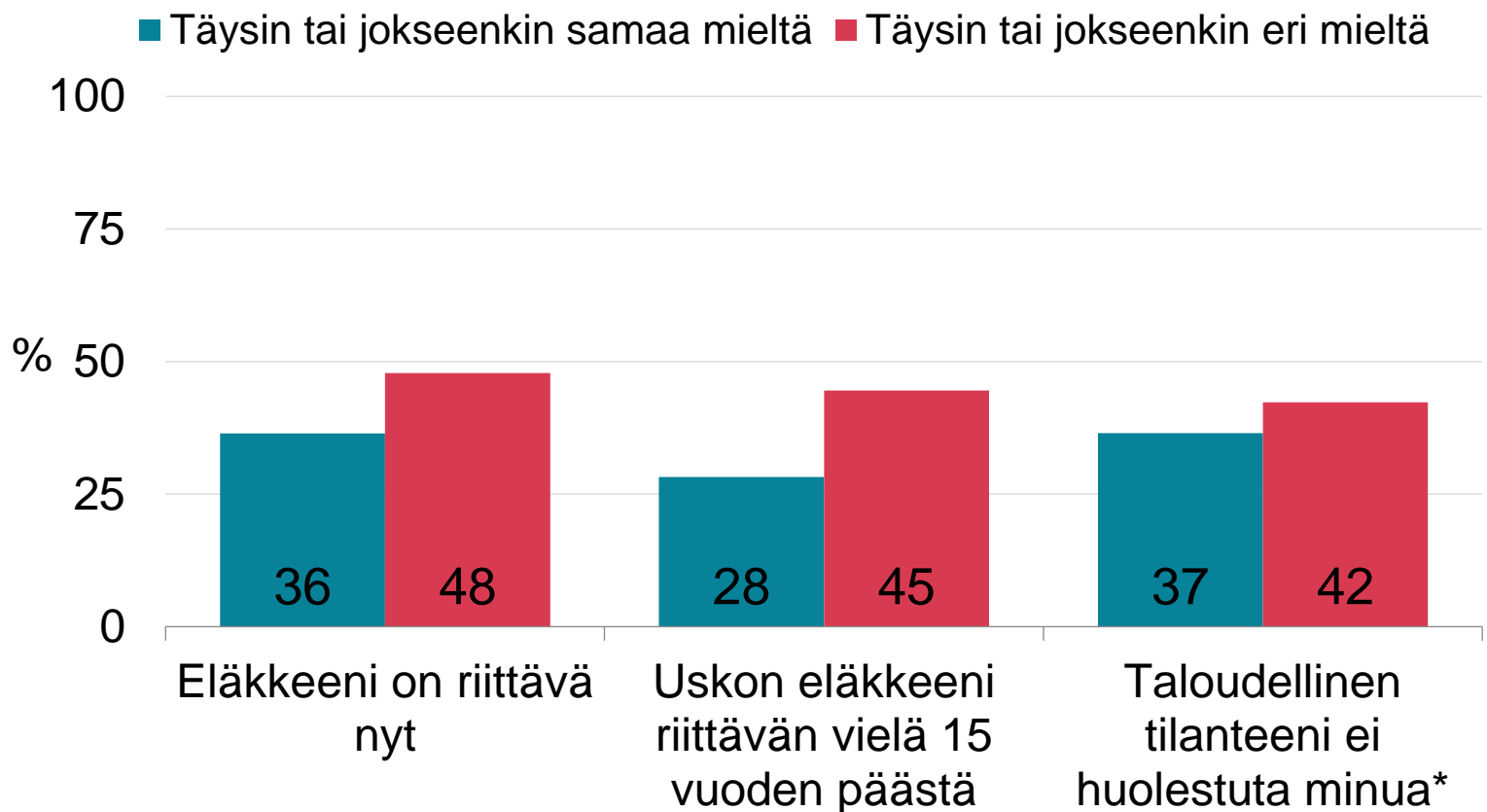
Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys -tutkimus (N = 1 210), Ilmarinen 2022.

Kyselyssä vastaajat arvioivat itse, mitä asioita kuuluu muihin pakollisiin menoihin.

Vuonna 2021 vastanneet ilmoittivat käteen jäävän pakollisten menojen jälkeen 475 euroa kuukaudessa. Käteen jäävä summa oli nyt 7 euroa suurempi.

Noin joka toinen kokee, että eläke ei ole riittävä nyt eikä 15 vuoden päästä

* = käänteinen asteikko.

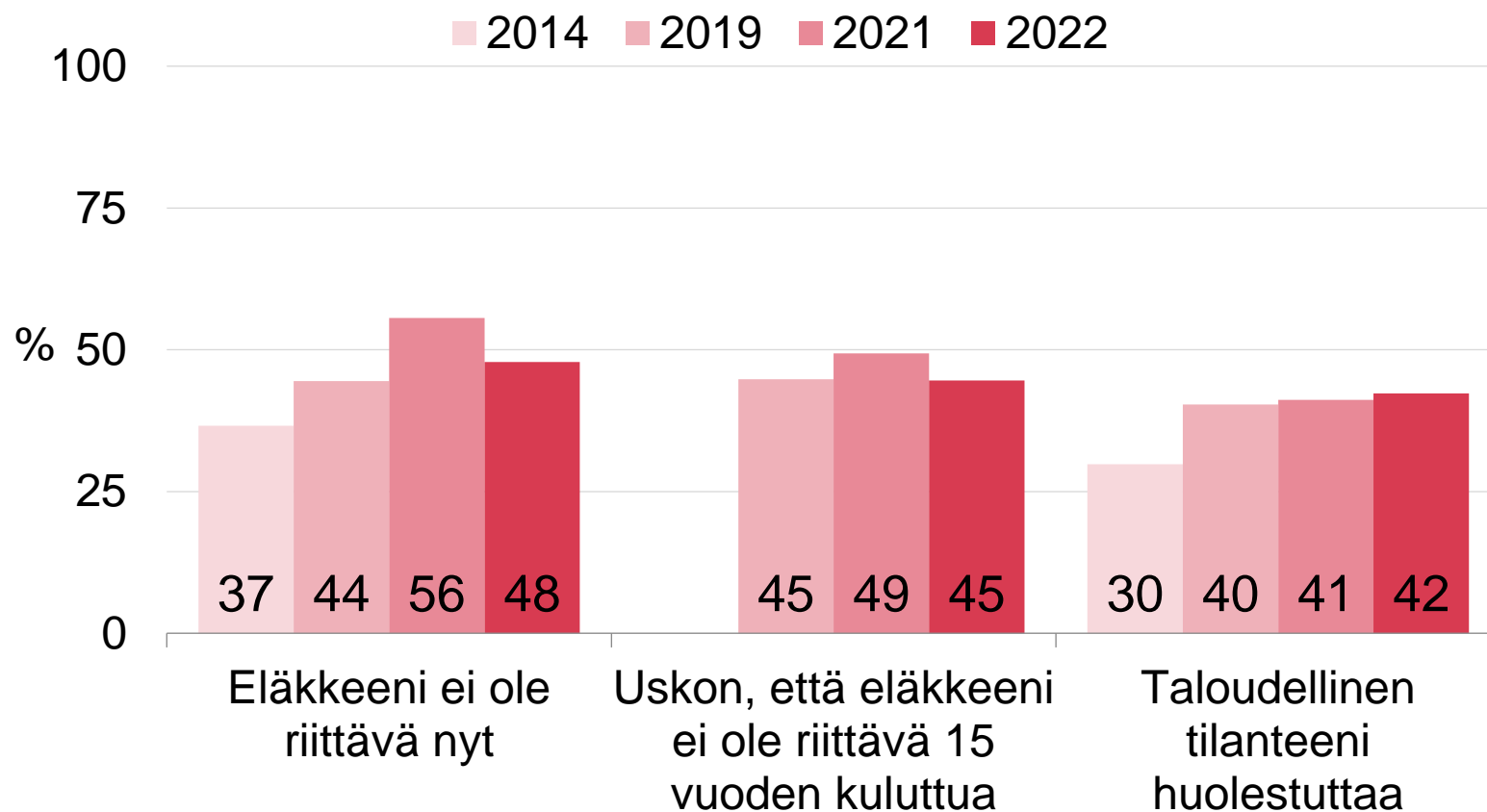
Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys -tutkimus (N = 1 210), Ilmarinen 2022.

Varallisuus on eläkkeen määrää tärkeämpää siinä, kokeeko henkilö eläkkeensä riittävän

Yli 500 000 euron varallisuuden talouksista 70 % kokee eläkkeensä riittävän.
Alle 10 000 euron varallisuuden talouksista vastaava osuus on 13 %

Eläkeläisten kokemus eläkkeen riittävydestä on parantunut vuoden takaisesta

Muutos vuodesta 2019 ei ole niin suuri kuin luvut antavat ymmärtää.

Vuonna 2021 tuloksia painotettiin ensimmäisen kerran vastaamaan paremmin keskivertoeläkeläistä. Siten aiemmat tulokset eivät ole täysin vertailukelpoiset.

Eläkeläisten palaute taloudesta ja eläkkeen riittävydestä

Eläkkeiden verotuksesta tuli eniten palautetta

”Verotusta pienemmäksi, enemmän ostovoimaa. Olemme näistä jo kerran verot maksaneet!”
”minullakin työtulot oli n.35 000/v ja vero% 22 nyt eläke 17 000/v ja vero% 25.”

”Paremmat taloudelliset edellytykset, joka toisi mielenrauhaa..”, ”Pientämällä verotusta ja nostamalla eläkkeitä , niin olisi varaa harrastaa ja hoitaa terveyttä paremmin.”, ”verotuksen muuttaminen paljon lievemmäksi, jäisi varaa harrastamiseen”

”Pienet eläkkeet verovapaiksi. Terveystenhoito ei saa olla eläkeläiselle liika kallista.”, ”Pienistä tuloista verot pois kokonaan.”, ”Verotus on ongelma, käyttäisin hyvinvointipalveluja enemmän mikäli rahavarat riittäisivät paremmin.”, ”Kansaneläkkeellä olevaa ei saa verottaa! Rahat riittäisivät ehkä paremmin siihen hyvinvointiin ja vireyteen.”

Moni toivoi erityisesti pieniä eläkkeitä korotettavan

”860 euron eläkkeellä ei tule toimeen mitenkään. Kokeilkaapa?”, ”Ylisuuret eläkkeet pois ja tasausta pienille eläkkeille.”, ”Riittävän suuret eläkkeet, joilla taataan kunniallinen toimeentulo ilman kerjäämistä ja ruokajonoja.”

”Indeksikorotukset eläkkeisiin takaisin! Hinnat tuntuvat karkaavan käsistä. Ruoan saa ostettua ja valmistettua edullisestikin, mutta esim. vesi ja sähkö sekä niihin liittyvät liitännäiset nousevat koko ajan.”

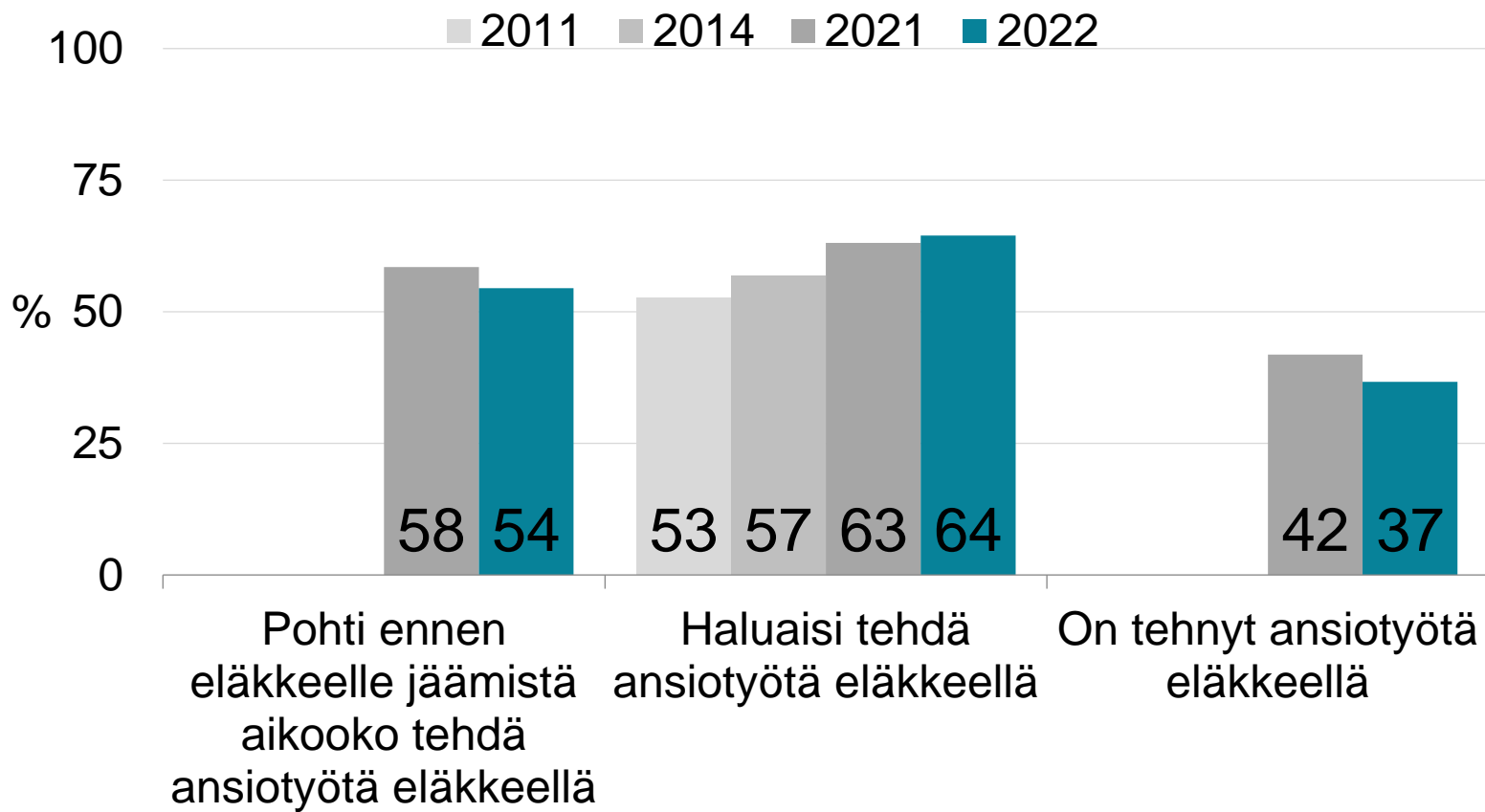
Erilaiset alennukset auttaisivat myös

”Pitäisi olla enemmän ilmaisia hyvinvointi mahdollisuuksia.”, ”etuuksia, pieneläkeläisille asiat voisivat olla jopa ilmaisia.”, ”tukemalla erilaisia toimintoja jotta eläkeikäisillä olisi varaa osallistua niihin!”, ”vapaat matkat busseissa.”, ”Enemmän alennuksia esim. Kulttuuri ja liikuntapaikkoihin. Lippujen hinnat liian kalliita eläkeläisille.”

Työnteko eläkkeellä

ILMARINEN

10 vuodessa halukkuus tehdä ansiotyötä eläkkeellä on noussut

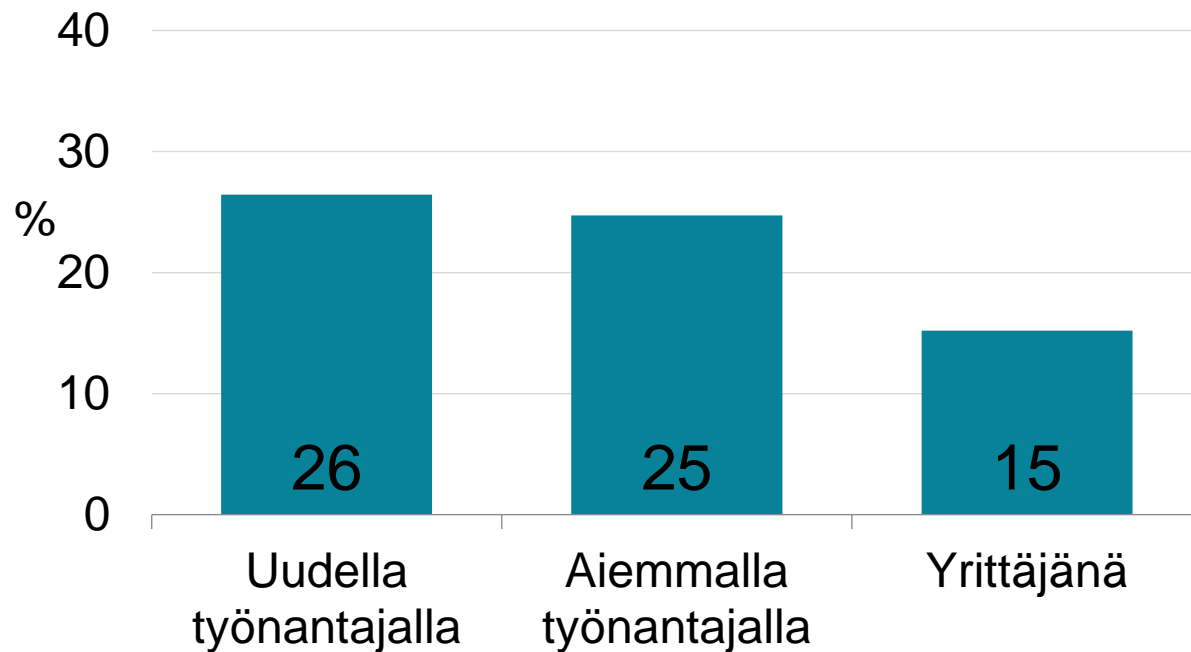

Useimmat haluaisivat työskennellä osa-aikaisesti.

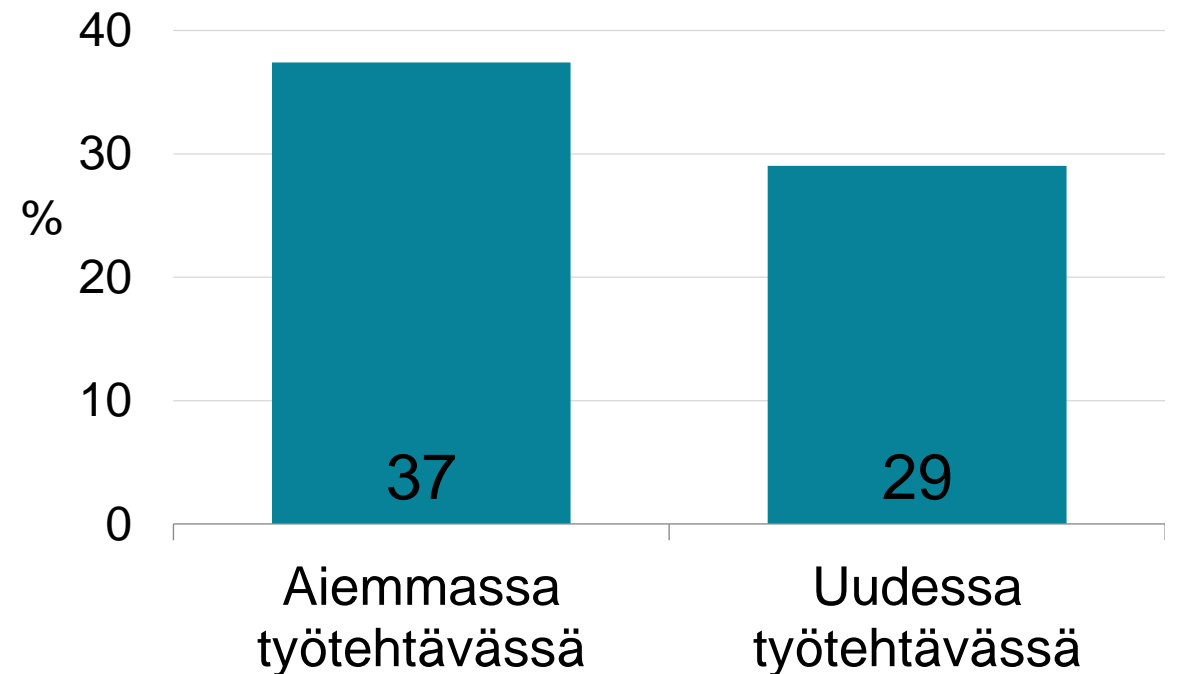
41 % vastanneista haluaisi tehdä ansiotyötä eläkkeellä 2-19 tuntia viikossa. Myös tilastojen valossa työskentely eläkkeellä on usein osavuotista ja osa-aikaista.

Moni eläkeläinen haluaa tehdä ansiotyötä eläkkeellä uudella työnantajalla ja uusissa tehtävissä

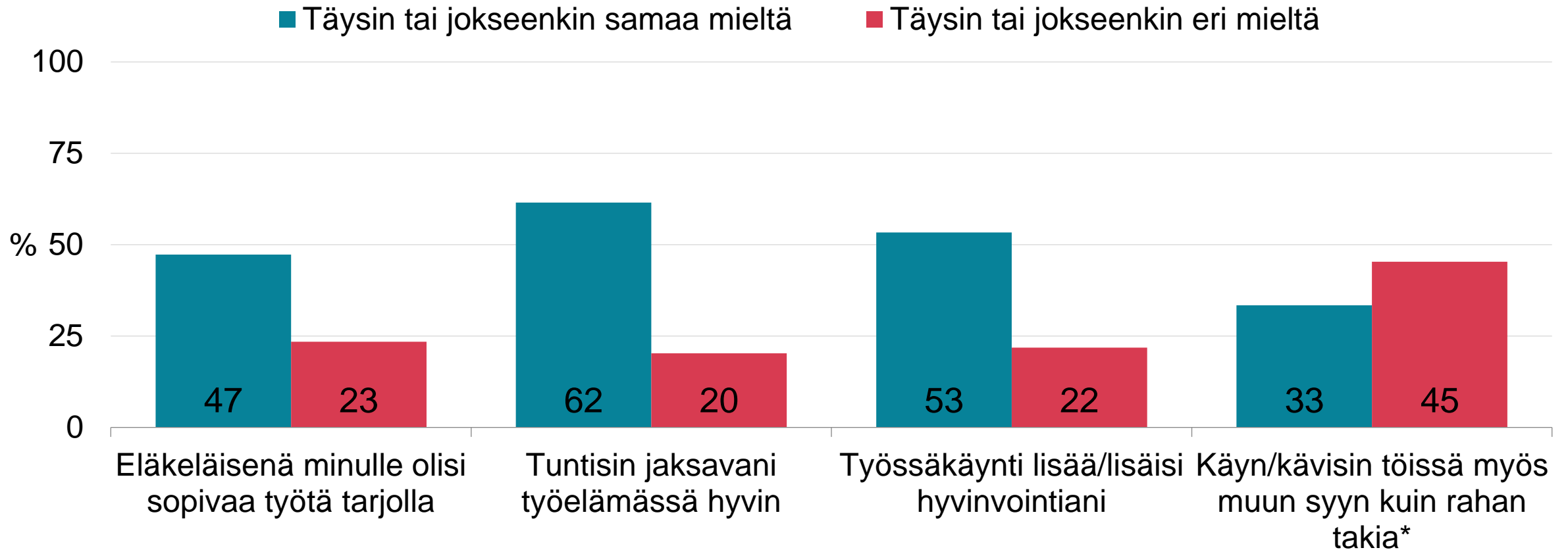
Millä **työnantajalla** haluaisit tehdä / olet tehnyt ansiotyötä eläkkeellä?

Missä **tehtävässä** haluaisit tehdä / olet tehnyt ansiotyötä eläkkeellä?

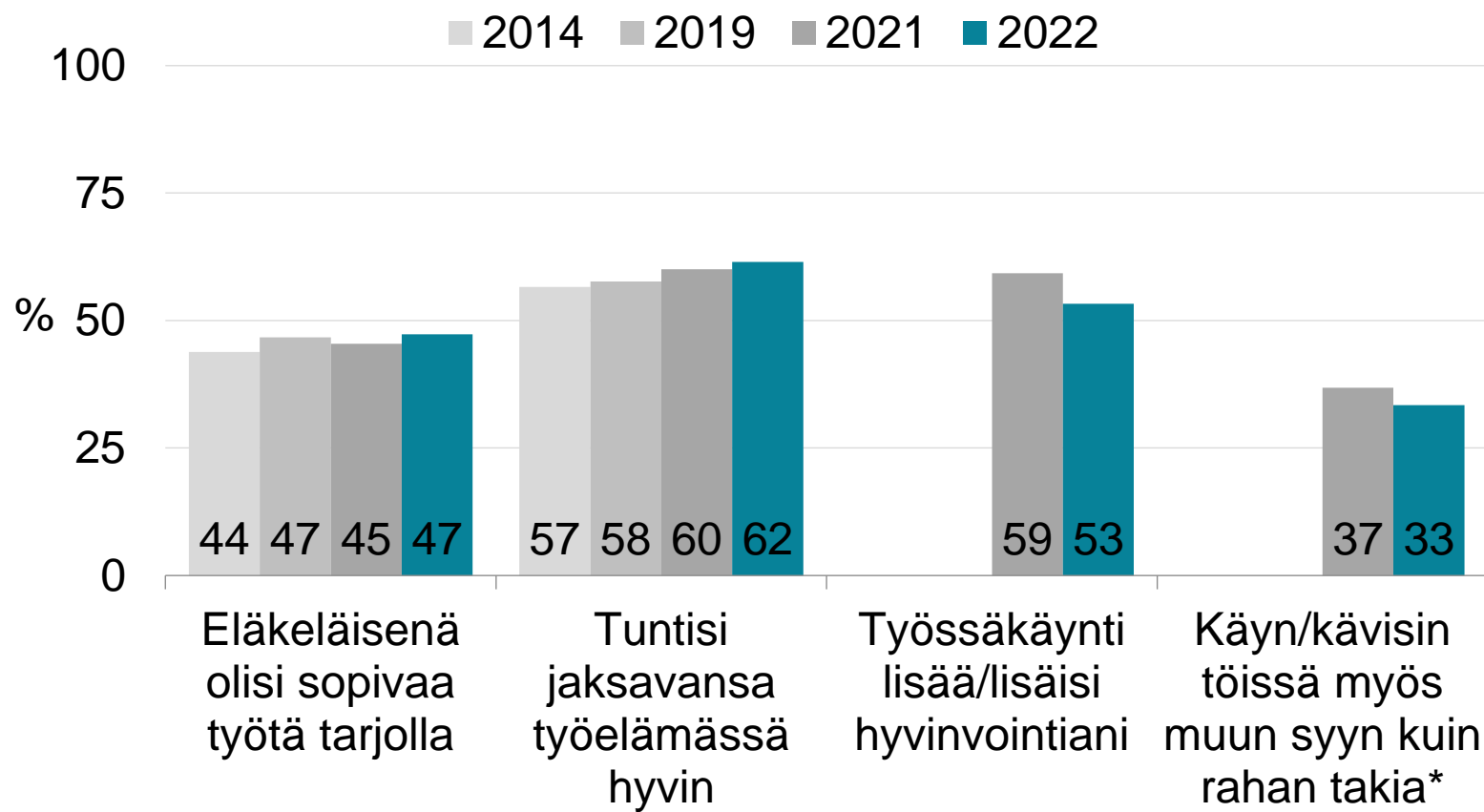
Suurin osa tuntisi jaksavansa työelämässä hyvin ja suurimmalle osalle työssäkäynti lisäisi hyvinvointia

* = käänteinen asteikko.

Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys -tutkimus (N = 1 210), Ilmarinen 2022.

Suurin osa tuntisi jaksavansa työelämässä hyvin

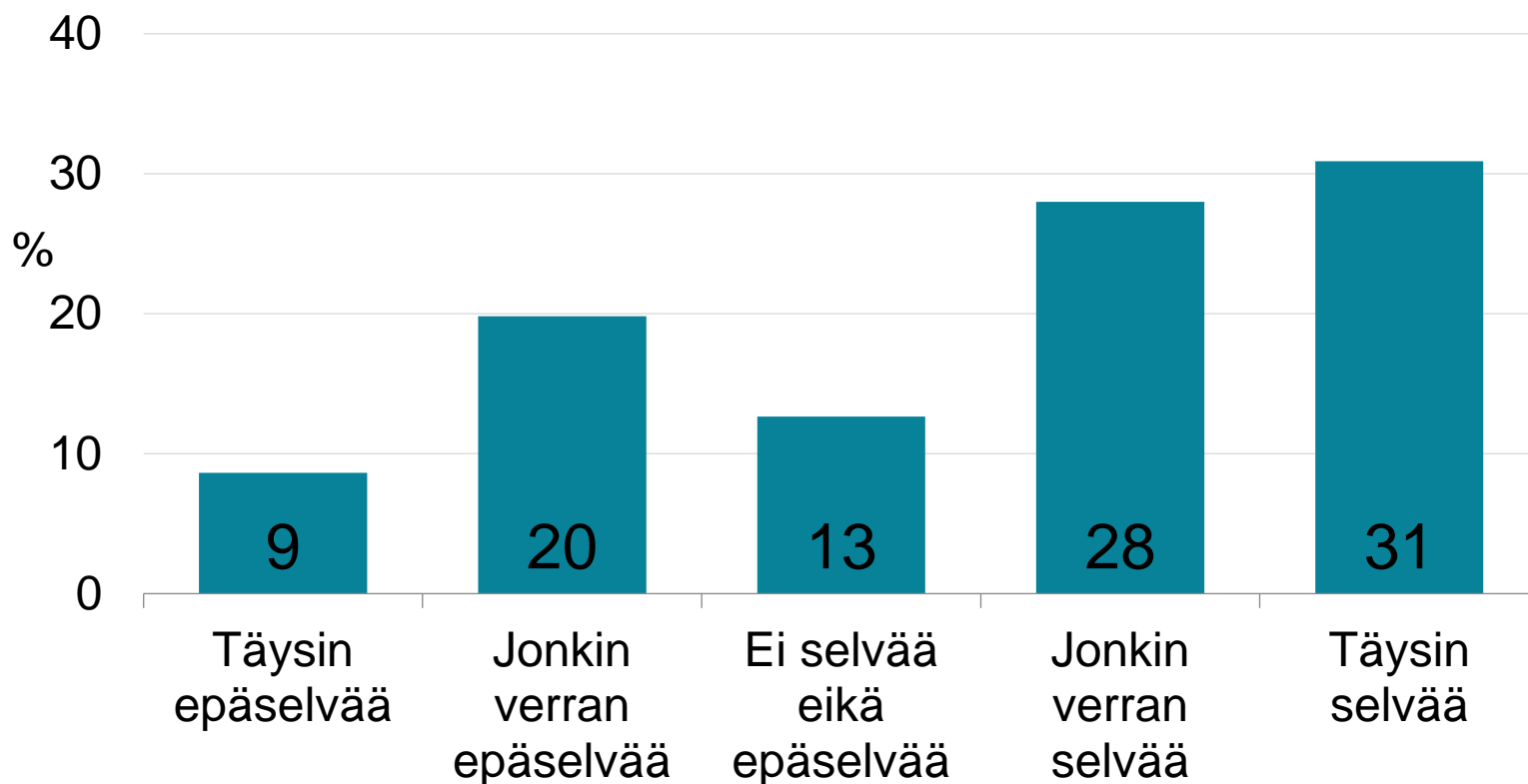
Työkyky suhteessa työn vaatimukseen on noussut hieman viime vuosina.

Eläkeläisten oma arvio terveydestä ja hyvinvoinnista on laskenut hieman vuodesta 2018. Samaan aikaan yhä useampi tuntisi jaksavansa työelämässä hyvin.

Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys (N = 1210), Ilmarinen 2022. Työnteko ja toimeentulo eläkkeellä (N = 1 004), Ilmarinen 2021. Mihin rahani riittävät (N = 647), Ilmarinen 2019. Mihin rahani riittävät (N = 551), Ilmarinen 2014.

Eläkeläisten verotus on useimpien mielestä selvää

Miten selvää on eläkeläisten verotus?

61 % ei tiedä, että saisi eläkkeellä töitä tehdessään verovähennyksiä

Erityisesti henkilöt, jotka saavat pientä eläkettä tai joilla on alle 20 000 euroa varallisuutta eivät tiedä, että eläkeläinen saisi ansiotöistä verovähennyksiä.

Eläkeläisten palaute työnteosta eläkkeellä

Osa-aikatyötä ja muuta työjoustoja tulisi tarjota enemmän

” Pitäisi saada jatkaa työtä osa-aikaisena vielä 2-3 vuotta.”, ”Muutaman tunnin työpäiviä saisi olla helpommin tarjottavissa ilman mitään monimutkaisia vero ja muita kuluja.”, ”Osa-aikaisia täitä pitäisi olla tarjolla, muutakin kuin hoiva ja siivousalan töitä”, ”Pitäisi tarjota projektiluonteisia tehtäviä, joissa ei olisi koko vuotta kiinni vaan aina pätkän.”

”Iän myötä työtehtävien helpottaminen.”, ”Kunnon mukaan töiden helpotus, lyhyemmät työpäivät tai viikot.”, ”Työtä pitäisi keventää jo viimeisinä työvuosina, koska se voisi auttaa monia jatkamaan”

Tarvitaan työnvälittäjiä tai muita keinoja tehostaa työntarjontaa

”Puhutaan kyllä paljon, mutta eipä ole kaksista päästä edes haastatteluihin, vaikka hakee vaatimattomiakin töitä. Pitäisi olla vain iäkkäitä palvelevia 'Barona-työnvälittäjiä', auttaisiko se?”

”Järjestelmällinen eläkeläistyöntekijöiden työnvälitys. Tehtävään erikoistunut järjestö organisoi palvelun ja tarjonnan.”, ”Lyhytaikaisetkin työsuhteet helposti tarjolle. Esim. Kesätyöt mummoille ja papoille.”, ”Rekrymessuja eri paikkakunnille.”, ”Työkokeiluja eri aloille.”

Yhteiskunnan tulisi tukea työntekijöitä ja työnantajia

”Keikkatöiden verotusta alentamalla”, ”Osittaisesta työstä maksettaisiin palkka verottomana. Tanskan malli.”, ”Työnteko verotonta eläkkeellä, jolloin pienempikin osa-aikatyö kannattaisi.”

”Valtion tulisi tukea iäkkäiden työssäoloa antamalla yrityksille verohelpotuksia.”, ”Työnantajille helpotuksia palkatessaan eläkelläisen satunnaisiin töihin palkan sivukuluihin ja yleensäkin joustavampi menettely eläkelläisen palkkaamiseen töihin.”

Työnantajien tulisi arvostaa ja kannustaa

”käydään eläkeiän saavuttavan kanssa normaalisti kehityskeskustelut, joissa yksi asia muiden joukossa on seuraavan kauden toimenkuva & työaikatavoite”, ”Valtionhallinnon ajatus työelämän pidentämisestä (eläkeiän nosto) ei toimi, jos työnantajat eivät halua palkata yli 50-vuotiaita”

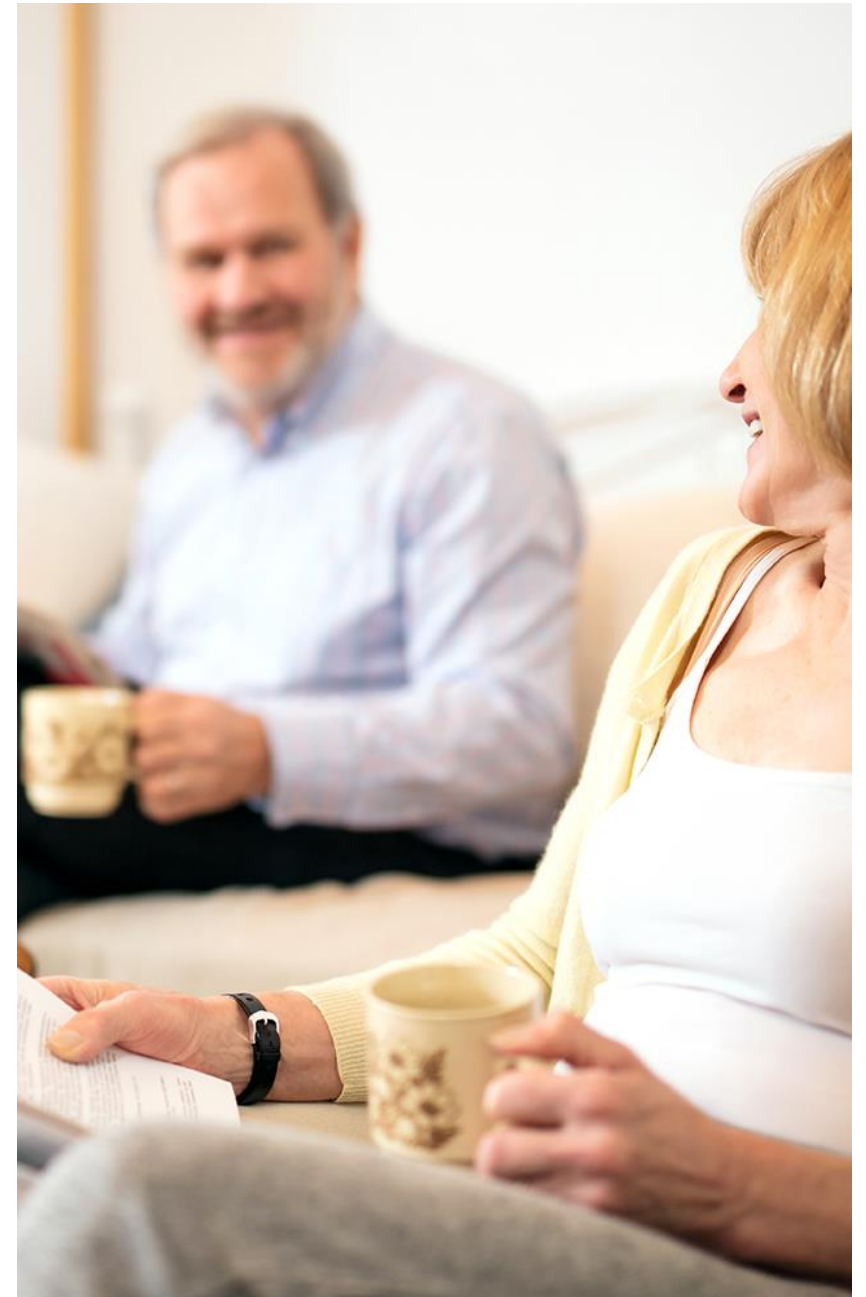
Opit muualta Euroopasta, yhteenvedo ja johtopäätöksiä

Mitä tulosten perusteella
voi päätellä eläkeläisten
taloudesta ja vireydestä
2020-luvun lopulla?

ILMARINEN

Eläkeläisten mielestä Suomen tulisi oppia muilta Euroopan mailta

- Omalääkärijärjestelmä ja helpompi hoitoon pääsy
 - Muun muassa Englannissa ja Hollannissa on omalääkäri
 - Englannissa panostetaan ennaltaehkäisyyn
 - Saksassa pääsee jopa erityishoitoon nopeasti
- Senioreiden arvostus työssä ja yhteiskunnassa
 - Ruotsissa on monilla työpaikoilla seniori-malli
 - Ranskassa eläkeläisiin suhtaudutaan arvostavasti
- Pienten ansiotöiden verovapaus eläkkeellä
 - Saksassa työtuloja verovapaasti 450 e / kk eläkkeen rinnalla
- Suomessa on asioita myös paremmin
 - Ruotsissa pieniä eläkkeitä verotetaan enemmän
 - Monessa maassa on vain pieni eläke

Yhteenvetona eläkeläisten vire on hyvä ja taloudellinen tilanne on kohtalainen

Suurin osa eläkeläisistä kokee voivansa hyvin. Moni käy myös säännöllisesti terveystarkastuksissa.

Taloudellinen tilanne on kohtalainen ja käteen jää pakollisten menojen jälkeen alle 500 euroa. Eriarvoisuutta on.

Suurin osa eläkeläisistä haluaisi työskennellä osa-aikaisesti. Yllättävän moni haluaisi vaihtelua työtehtäviin.

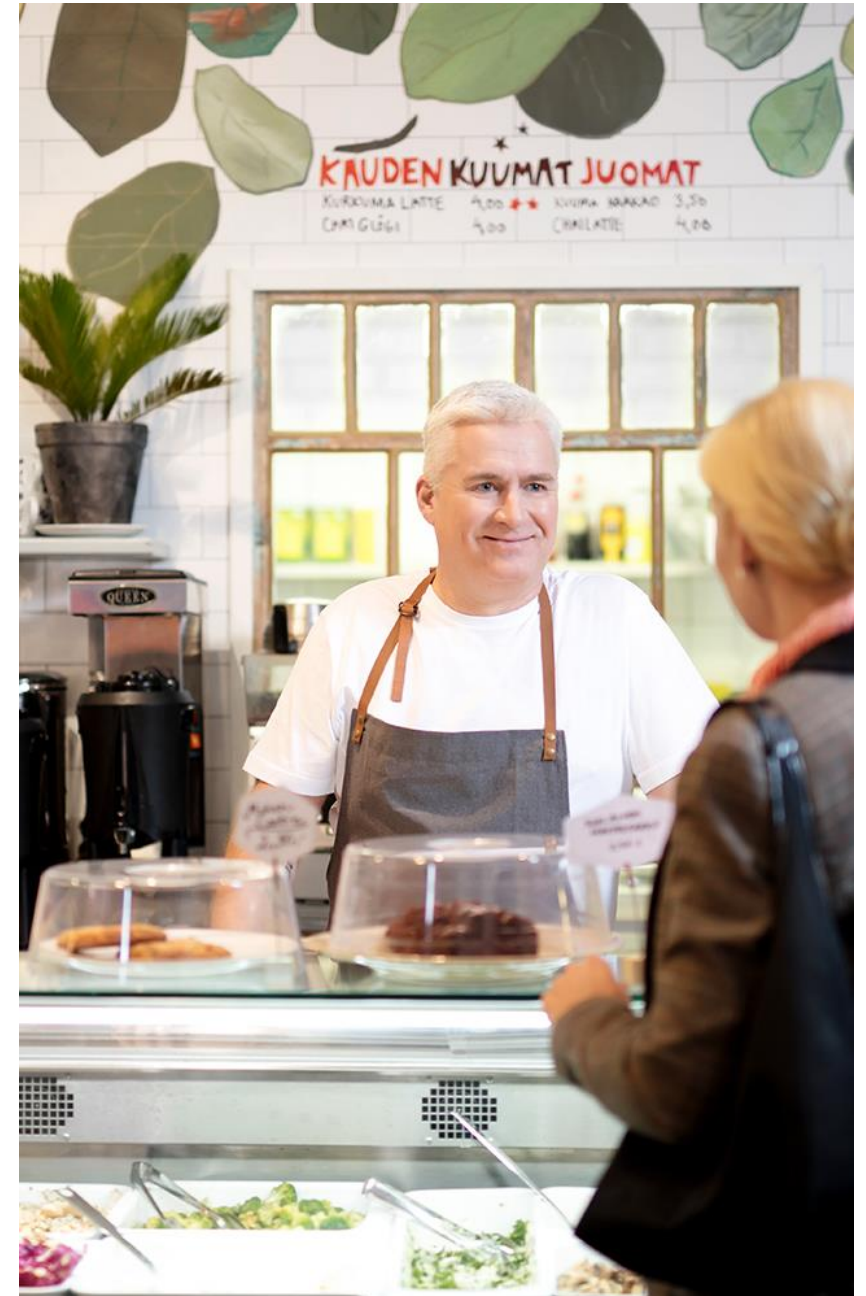

Eläkeläiset haluavat parempia terveyspalveluita, matalan kynnyksen aktiviteetteja, vähemmän veroja ja enemmän työmahdollisuuksia.

Arvio 2020-luvusta: työtä tekeviä eläkeläisiä on yhä enemmän

1. Eläkeläisten terveys voi jopa parantua entisestään
 - Työikäisten työkykyyn panostetaan jatkuvasti
 - Oma hyvinvointi kiinnostaa useimpia ja tuoreet hyvinvointialueet pyrkivät ehkäisevään työhön
2. Eläkeläisten taloudellinen asema pysyy vakaana
 - Eläkeläisköyhyys on Suomessa verraten vähäistä ja keskimäärin taloudellinen tilanne on hyvä
 - Eläkeläisten taloudellinen tila jakautuu myös jatkossa
3. Työtä tekeviä eläkeläisiä tulee olemaan yhä enemmän
 - Työikäisten määrä laskee ja tuoreilla eläkeläisillä on kykyjä ja haluja jatkaa työntekoa eläkkeellä
 - Usein tarpeiden kohdatessa syntyy ratkaisuja

Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys -tutkimus (N = 1 210), Ilmarinen 2022.

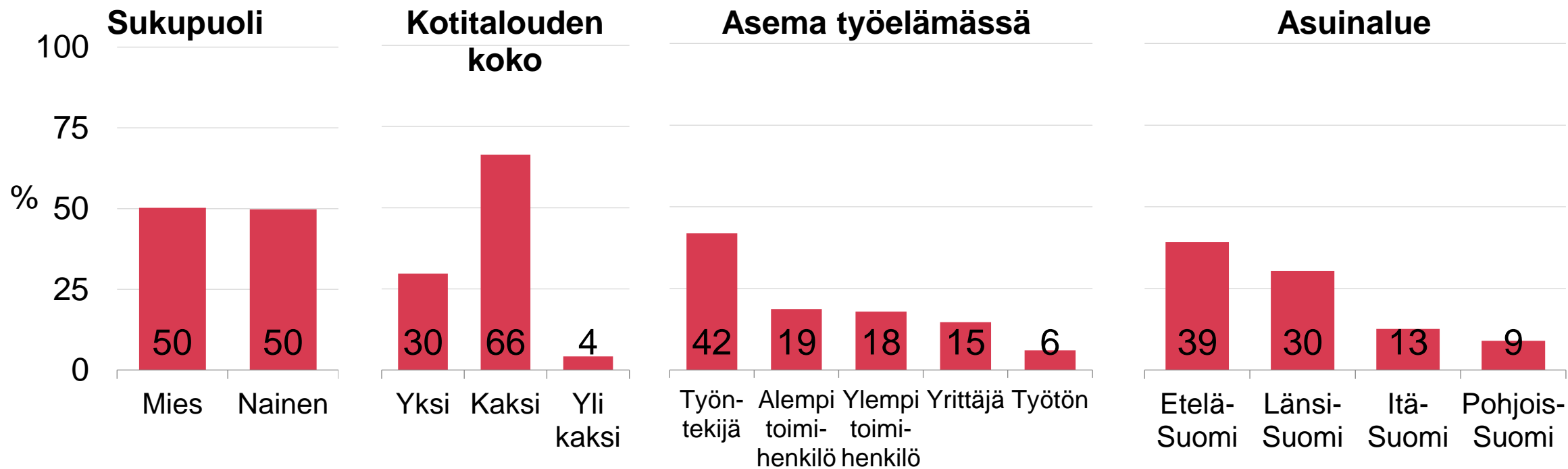
ILMARINEN

Parempaa työelämää

[Ilmarinen.fi](https://www.ilmarinen.fi)

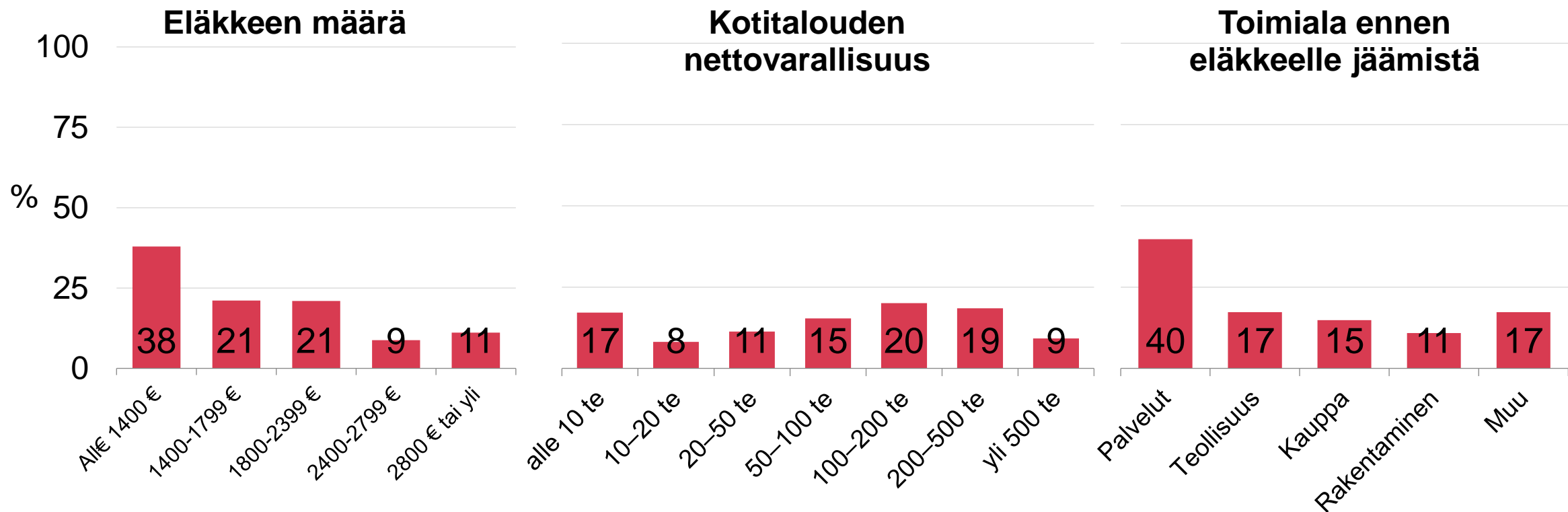

Vastanneiden sukupuoli, asema ja asuinalue sekä kotitalouden koko

Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys -tutkimus (N = 1 210), Ilmarinen 2022.

Vastanneiden eläkkeen määrä, nettovarallisuus ja toimiala ennen eläkkeelle jäämistä

Lähde: Eläkeläisten talous ja vireys -tutkimus (N = 1 210), Ilmarinen 2022.